

Η αγριοκερασιά: βιολογία, χρήση και προοπτικές για εναλλακτική καλλιέργεια

Κωνσταντίνος Καζαντζής, Τεχνολόγος Γεωπονίας, Ινστιτούτο Φυλλοβόλων Δένδρων Νάουσας

Δρ Κωνσταντίνος Σπανός, Τακτικός Ερευνητής, Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών

Ανθούλα Δέλλα, Γεωπόνος, Ινστιτούτο Φυλλοβόλων Δένδρων Νάουσας

Η αγριοκερασιά (*Prunus avium* L.) έχει συμβάλει τα μέγιστα στη διάδοση και εδραίωση της κερασοκαλλιέργειας στη χώρα μας, γιατί αποτελούσε το κυριότερο υποκείμενο των καλλιεργούμενων ποικιλιών κερασιάς, για δεκαετίες, έως την εμφάνιση των χαμηλότερης ανάπτυξης υποκειμένων, πριν από 15 χρόνια περίπου. Ο καρπός της χρησιμοποιούνταν και για συμπλήρωμα διατροφής των ορεινών πληθυσμών κυρίως.

Εκτός της καλλιεργητικής της σημασίας, που βαίνει φθίνουσα, έχει και τεράστια οικολογική σημασία για την πρακτική δασοπονία, ως δασικό δένδρο, με πιθανή χρήση στις αναδάσωσης σε κατάλληλα περιβάλλοντα, ως πηγή τροφής της άγριας πανίδας της χώρας μας και γενικά για την ενίσχυση της βιοποικιλότητας.

Το *Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών* και το *Ινστιτούτο Φυλλοβόλων Δένδρων Νάουσας* διατηρούν στις συλλογές τους έναν αριθμό προελεύσεων και γενοτύπων αγριοκερασιάς. Στην Ελλάδα υπάρχουν πολλές μικρές ομάδες και διάσπαρτα δένδρα, σε δασικές περιοχές κυρίως, αυτοφυών άγριων πληθυσμών αγριοκερασιάς που αποτελούν πολύτιμο γενετικό υλικό για περαιτέρω έρευνα και αξιοποίηση.

Καταγωγή – Γεωγραφική κατανομή

Το γένος *Prunus* περιλαμβάνει φυλλοβόλα ή σπάνια αιθαλή δέντρα ή θάμνους. Το γένος περιλαμβάνει περίπου 200 είδη, τα περισσότερα από αυτά στην εύκρατη ζώνη. Στην Ευρώπη αναφέρονται εννέα (9) είδη του γένους.

Κανείς δεν ξέρει να πει με σιγουριά για τον τόπο καταγωγής της αγριοκερασιάς και της κερασιάς γενικότερα, ωστόσο οι αρχαίοι Έλληνες πίστευαν ότι προερχόταν από την ευρύτερη περιοχή του Καύκασου ή τη Μικρά Ασία

και πιο συγκεκριμένα από την πόλη της Κερασούντας (εξ' ου και το όνομα) στην Ανατολία της σημερινής Τουρκίας, κοντά στη Μαύρη Θάλασσα.

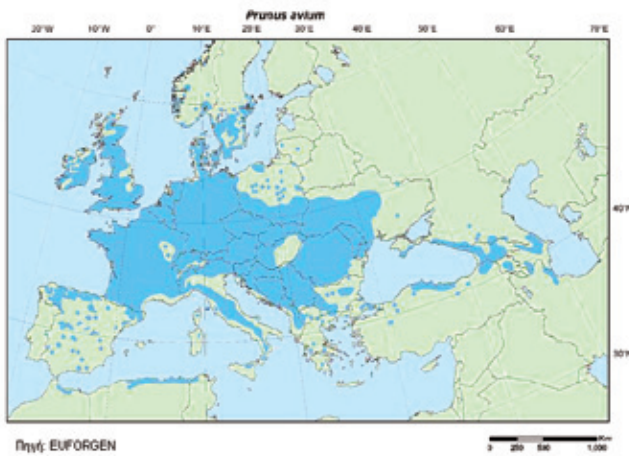
Ο **Θεόφραστος**, ο αρχαίος χρονογράφος-ιστορικός που κατέγραψε τα είδη των φυτών, αναφέρει ότι η κερασιά ευδοκίμει όπου και η φιλύρα/φλαμουριά (*Tilia* sp.) και περιέγραψε το κεράσι ως ένα “φρούτο χρώματος ερυθρού το οποίο έμοιαζε στο σχήμα με διόσπυρο και στο μέγεθος με φασόλι”. Αρχαιολογικά ευρήματα και απολιθώματα όμως, υποδηλώνουν ότι είναι ιθαγενές φυτό και στη Βορειοδυτική και Κεντρική Ευρώπη.

Οι φυσικές εκτάσεις εξάπλωσης της αγριοκερασιάς περιλαμβάνουν τη δυτική Ευρασία και το βορειότερο τμήμα της Αφρικής (Αλγερία, Τυνησία, Μαρόκο). Το γεωγραφικό πλάτος της εξάπλωσής της κυμαίνεται από 30° έως 61° Β. Η κατανομή της είναι τυπικά διάσπαρτη και οι εκτεταμένοι φυσικοί πληθυσμοί γενικά είναι σπάνιοι λόγω της εξειδικευμένης βιολογίας της αναπαραγωγής (επικονίαση, φύτευση και διασπορά των σπόρων). Το μέγιστο υψόμετρο εξάπλωσης που καταγράφηκε είναι τα 1.900 μέτρα, στη Γαλλία.

Στην Ελλάδα μπορεί να βρεθεί αυτοφυής, σε περιορισμένους φυσικούς πληθυσμούς, υπό μορφή διάσπαρτων δένδρων, μικρών ή μεγάλων ομάδων, συνήθως μέσα σε δάση φυλλοβόλων δένδρων, όπως δρυός, οξιάς ή μικτών φυλλοβόλων, σχεδόν σε όλες τις ορεινές περιοχές της ηπειρωτικής χώρας, από την οροσειρά της Ροδόπης μέχρι τον Παρνασσό και τον Ταΰγετο.

Σπορόφυτο αγριοκερασιάς, σε νεαρή ηλικία, σε συλλογή του ΙΦΔ.

Γεωγραφική εξάπλωση της αγριοκερασιάς (*Prunus avium* L.).

Βιολογία – Οικολογία

Η αγριοκερασιά ανήκει στην οικογένεια των Rosaceae και είναι είδος διπλοειδές με χρωμοσωμικό αριθμό $2n=2x=16$. Ο καρπός της είναι σφαιρικός, κόκκινου, πορτοκαλί, κοκκινο-κίτρινου ή μαύρου χρώματος και πολύ μικρότερου μεγέθους από αυτόν των καλλιεργούμενων ποικιλιών κερασιάς, αλλά ανθεκτικότερος στο σχίσμο και τις δυσμενείς καιρικές συνθήκες. Επίσης, έχει μεγάλη διατροφική αξία (πλούσιος σε βιταμίνες και αντιοξειδωτικές ουσίες) και σαφώς μεγαλύτερη διάρκεια διατήρησης, αναρτημένος στο δένδρο και συνεπώς παράταση του χρόνου συλλογής. Η αγριοκερασιά μπορεί να διασταυρωθεί με πολλά άλλα είδη κερασιάς ή συγγενικά είδη αυτής (οικογένεια Rosaceae), ειδικά εκεί όπου τα δένδρα επικαλύπτονται χωρικά στις εκτάσεις που φύονται.

Είναι ένα ταχέως αναπτυσσόμενο δένδρο, ορθόκλαδο, με ισχυρή κυριαρχία κορυφής και η πλευρική του βλάστηση εκπτύσσεται από ετήσιους κλάδους. Η κορυφή της κόμης είναι ευρέως κωνική και ο κορμός συνήθως ευθυτενής. Ο φλοιός είναι σχετικά λείος, ερυθρο-κάστανος με φακίδες. Τα φύλλα της είναι μικρότερα από αυτά των καλλιεργούμενων ποικιλιών κερασιάς. Είναι από τα πρώτα δασικά δένδρα που ανθίζουν την άνοιξη (Μάρτιο – Απρίλιο) και παράγει μεγάλο αριθμό ανθέων. Τα άνθη της είναι ερμαφρόδιτα, λευκά ή λευκά-ροζέ, μονήρη ή σε αθροίσματα. Ο καρπός έχει τη μορφή δρύπτης (κεράσι), συνήθως με μια σπερμοβλάστη.

Το είδος παρουσιάζει συμπτώματα γήρανης σε ηλικία περίπου 60-80 ετών (περίτροπος χρόνος), όταν τα δένδρα είναι τυπικά 20-25 μέτρα σε ύψος, με κορμούς διαμέτρου 50-70 εκατοστών. Ορισμένα δένδρα μπορούν να φτάσουν πάνω από 35 μέτρα σε ύψος, με κορμούς πάνω από 120 εκατοστά σε διάμετρο. Η μέση ετήσια κατά διάμετρο αύξηση (DBH) μπορεί να φθάνει τα 1,0 – 2,0 εκατοστά, ανάλογα με το περιβάλλον. Η αγριοκερασιά ζει συνήθως 70-100 χρόνια (φυσικός κύκλος ζωής).

Η αγριοκερασιά ευδοκίμει σε πεδινές, ημιορεινές και ορεινές περιοχές, καλύτερα όμως σε μεγάλα υψόμετρα (>500 μέτρα). Είναι είδος φωτόφιλο, με προτίμηση στα υγρά, ελαφρά, αμμώδη, χαλικώδη, μέσης σύστασης εδάφη, έως και αργιλώδη, που στραγγίζουν καλά, με καλή παροχή νερού. Η αντοχή της σε ξηρά και υγρά εδάφη είναι μέτρια. Δεν αντέχει σε ασβεστούχα εδάφη, καθώς αεριζόμενα, πλημμυρισμένα, βαριά και σφιχτά. Μπορεί να ανεχτεί ένα μεγάλο εύρος εδαφικού pH (5,5 – 8,5) αλλά προτιμά ελαφρώς όξινες συνθήκες (pH 5,5 – 6,0). Είναι πολύ ανθεκτική στα κρύα του χειμώνα, αλλά τα άνθη της παρουσιάζουν ευαισθησία στους ανοιξιάτικους παγετούς και μπορεί να καταστραφούν, με συνέπεια απώλεια στην καρποφορία.

Η αγριοκερασιά δεν αναπτύσσεται καλά σε εκτεθειμένα από ανέμους μέρη και επομένως για καλλιέργεια στα νησιά ή άλλες ανεμόπληκτες περιοχές, οι θέσεις εγκατάστασης θα πρέπει να επιλέγονται προσεκτικά και να είναι κατά το δυνατόν προστατευμένες. Απαιτεί φως, και απαντάται συχνά σε παρυφές και ξέφωτα δασικών περιοχών καθώς επίσης και σε ρέματα όπου βρίσκει την απαιτούμενη υγρασία. Είναι ουσιαστικά ένα είδος που αποικεί πρωταρχικά και γρήγορα εκχερσωθείσες περιοχές, με σπόρους και παραφυάδες ή ριζοβλαστήματα, σχηματίζοντας δευτερογενείς δασότοπους, αλλά συχνά παραγκωνίζεται αργότερα από άλλα δασικά είδη (λιγότερο φωτόφιλα), που την ανταγωνίζονται. Απαντάται και αναπτύσσεται συχνά ως δευτερεύον είδος σε δασότοπους βελανιδιάς, μικτών φυλλοβόλων - πλατύφυλλων και οξιάς.

Είναι αλλόγαμο είδος και η επικονιάσή της γίνεται με έντομα. Είναι αυτο-ασυμβίβαστη και η γονιμοποίηση ελέγχεται από πολυ-αλληλόμορφες θέσεις γονιδίων S, με γαμετοφυτική έκφραση. Η άνθηση και καρποφορία ξεκινά περίπου από τον τέταρτο χρόνο ζωής, κάτω από ευνοϊκές συνθήκες ανάπτυξης.

Αναγεννάται συχνά με παραφυάδες ή ριζοβλαστήματα που σχηματίζουν πυκνές συστάδες νέων δένδρων. Επίσης, παρουσιάζει έντονη βλαστική αναγέννηση από κούτσουρα (πρεμνοβλαστήματα) και ρίζες (ριζοβλαστήματα) μετά από περιοδική ξύλευση.

Οι σπόροι διασπείρονται με πτηνά, όπως περιστέρια, τσίχλες, ψαρόνια και κίσσες και με μικρά θηλαστικά, όπως ποντίκια και σκίουρους. Έχουν παρατηρηθεί όμως σπόροι αγριοκερασιάς και σε κόπρανα αρκούδων. Ο λήθαργος των σπόρων διαρκεί συνήθως για ένα χειμώνα, αλλά μπορεί να διαρκέσει και δύο.

Γενικά, οι σπόροι της αγριοκερασιάς παρουσιάζουν βαθύ λήθαργο και χρειάζονται τουλάχιστον 15 εβδομάδες ψυχρή στρωμάτωση για το σπάσιμο του ληθάργου. Περίπλοκοι χειρισμοί, οι οποίοι διακόπτουν την ψυχρή στρωμάτωση με θερμές περιόδους (20-25°C), μπορεί να είναι πιο αποτελεσματικοί. Ικανοποιητική φυτρωτικότητα των σπόρων της αγριοκερασιάς συχνά επιτυγχάνεται και εξαρτάται από το έτος συλλογής και τα γενετικά χαρακτηριστικά του σπόρου.

Ο πολλαπλασιασμός της αγριοκερασιάς μπορεί να γίνει με σπόρο (σπορόφυτα), ο οποίος συλλέγεται μετά την πλήρη ωρίμαση του καρπού και καθαρίζεται από τη σάρκα αμέσως μετά τη συγκομιδή. Κατόπιν αφήνεται σε σκιερό μέρος για να στεγνώσει και στρωματώνεται σε άμμο ή άμμο/τύρφη κοσκινισμένη (1:1) ή σε σπορείο πολύ νωρίς, από τον Αύγουστο ακόμη, αφού απολυμανθεί με ένα κατάλληλο μυκητοκτόνο (Captan, Benlate). Από τη στιγμή που θα στρωματωθεί, η άμμος θα πρέπει να διατηρείται υγρή μέχρι την εκβλάστηση του σπόρου, που γίνεται νωρίς την άνοιξη. Ο ρυθμός φύτευσης του στρωματωμένου σπόρου βελτιώνεται όταν εφαρμόζεται συνδυασμός θερμής και κρύας διαστρωμάτωσης και μπορεί να φθάσει το 65-95%.

Ο σπόρος που προέρχεται από γενότυπους με κόκκινο χρώμα καρπού, έχει μεγαλύτερη φυτρωτική ικανότητα στο σπορείο και αναπτύσσεται ταχύτερα στο φυτώριο, σε σχέση με γενότυπους με μαύρο χρώμα καρπού. Η συλλογή σπόρου από γενότυπους με πρόωμη ωρίμαση καρπού πρέπει να αποφεύγεται, γιατί οι σπόροι εμφανίζουν μεγάλα ποσοστά πύρωσης (άναμα) του σπέρματος και δεν εκβλαστάνουν στο σπορείο.

Καλλιεργητική αξία

Αξία ως υποκείμενο καλλιεργούμενων ποικιλιών κερασιάς

Η αγριοκερασιά ήταν το πρώτο υποκείμενο που χρησιμοποιήθηκε για τον εμβολιασμό επιθυμητών καλλιεργούμενων ποικιλιών κερασιάς, όπως π.χ. της Τραγανά Εδέσσης, της Bigarreau Burlat, της BS Hardy Giant, της Van κ.ά. Παρουσιάζει πολύ καλή συγγένεια με όλες τις ποικιλίες κερασιάς και προσαρμόζεται άριστα στο εκάστοτε εδαφοκλιματικό περιβάλλον εγκατάστασης του οπωρώνα. Δίνει δένδρα μεγάλο μέγεθος, μακρόβια, με υψηλές ως επί το πλείστον αποδόσεις. Η ανάπτυξη των καλλιεργούμενων δένδρων είναι βραδεία και καθυστερεί η είσοδός τους στην καρποφορία.

Συνιστάται ως υποκείμενο για την καλλιέργεια της κερασιάς, όπως π.χ. στις ποικιλίες Τραγανά Εδέσσης, Μπακιρτζείκα, Germersdorfer κ.ά., σε ορεινές περιοχές με μεγάλα υψόμετρα ή επικλινή εδάφη και όπου δεν υπάρχει δυνατότητα άρδευσης.

Παρουσιάζει ευπάθεια στη φυτόφθορα (*Phytophthora* sp.), τις αδρομυκώσεις (*Fusarium* sp., *Verticillium* sp.) και τους νηματώδεις των ειδών *Pratylenchus* sp. και *Xiphinema* sp.

Με την εμφάνιση των αγενώς πολλαπλασιαζόμενων, χαμηλότερης ανάπτυξης υποκειμένων, όπως π.χ. CAB 6P, Maxma 14, Gisela 6 κ.ά., πριν από 15 χρόνια περίπου, η καλλιεργητική αξία των υποκειμένων αγριοκερασιάς άρχισε να μειώνεται σταδιακά, λόγω των συγκριτικών μειονεκτημάτων τους σε σχέση με αυτά, όπως είναι τα μεγάλο μέγεθος και δύσκολα στη συγκομιδή δένδρα, η καθυστερημένη είσοδος στην καρποφορία, η μεγάλη γενε-

τική παραλλακτικότητα, με αποτέλεσμα να μην προτιμάται πλέον ως υποκείμενο στις νέες φυτεύσεις κερασεώνων. Παρόλα αυτά κατέχει ακόμη ένα σεβαστό ποσοστό κάλυψης κερασεώνων (π.χ. των ποικιλιών Τραγανά Εδέσσης, Bigarreau Burlat, BS Hardy Giant, Van κ.ά.) της χώρας μας, που περιορίζεται όμως στις πολύ ορεινές περιοχές της Πέλλας, της Πιερίας, της Μαγνησίας, της Αρκαδίας και άλλου, σε μεγάλης ηλικίας δένδρα, χωρίς δυνατότητα άρδευσης.

Αξία ως καλλιεργήσιμο δενδρώδες είδος

Η αγριοκερασιά μπορεί να καλλιεργηθεί σε εμπορική κλίμακα, για την εκμετάλλευση του ξύλου της. Το ξύλο της αγριοκερασιάς είναι υψηλής ποιότητας και θεωρείται καλύτερο από τα περισσότερα ευγενή πλατύφυλλα και σχεδόν ισάξιο με αυτό της καρυδιάς (*Juglans regia*). Το ίδιο, λεπτής υφής κι εύκολο στην επεξεργασία ξύλο της, με το ροζ-καφέ εγκάρδιο ξύλο και το πιο ανοιχτόχρωμο σομφό ξύλο έχει πολύ μεγάλη ζήτηση για την κατασκευή ντουλαπιών, επίπλων, ξύλινων επενδύσεων, καπλαμάδων, ειδών διακοσμητικής λεπτοξυλουργικής και τορνευτικής. Το χρώμα του ξύλου και η απουσία ελαττωμάτων, όπως σήψη ξύλου και πράσινη/μπλε απόχρωση (Blue stain), επηρεάζουν σημαντικά την αξία του.

Στην Ευρώπη καλλιεργούνται ειδικές φυτείες αγριοκερασιάς (5x5m, 6x6m) για το σκοπό αυτό, στις οποίες τα δένδρα διαμορφώνονται με κατάλληλους δασοκομικούς χειρισμούς σε ευθυτενή κορμό, μεγάλο ύψους και πάχους, για να δώσουν όσο το δυνατόν μεγαλύτερης ποσότητας και καλής ποιότητας ξυλεία που μπορεί να φθάσει και τα 2 κυβ. μέτρα (m³)/δέντρο στο τέλος του περιόδου χρόνου. Με σημερινή εμπορική τιμή περίπου τα 500 - 600 €/m³ τεχνικού ξύλου, η αξία ενός ώριμου προς υλοτομία δέντρου αγριοκερασιάς μπορεί να κυμαίνεται από 1.000 - 1.200 €. Καθώς υπάρχει ανεπαρκής προσφορά ξύλου αγριοκερασιάς, σε σύγκριση με τη ζήτηση στην Ευρώπη, εισάγεται από τη βόρεια Αμερική ξυλεία του συγγενικού είδους *Prunus serotina* (μαύρη κερασιά).

Ακόμα και το κόμμι (κοινώς ρετσίνι), που εκρέει από τραύματα ή πληγές των δένδρων της αγριοκερασιάς, μπορεί να βρει εμπορική εφαρμογή, καθώς χρησιμοποιείται στη φαρμακευτική και χημική βιομηχανία για την παρασκευή διάφορων χρήσιμων προϊόντων.

Δυστυχώς στη χώρα μας δεν υπάρχουν τέτοιου είδους οργανωμένες καλλιεργούμενες φυτείες αγριοκερασιάς. Το Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών Θεσσαλονίκης και το ΑΠΘ - Σχολή Δασολογίας & Φυσικού Περιβάλλοντος και η Γεωπονική Σχολή, έχουν ασχοληθεί με την εγγενή (φυτρωτικότητα σπόρων) και την αγενή (μικροπολλαπλασιασμός-ιστοκαλλιέργεια) αναπαραγωγή επιλεγμένων γενοτύπων αγριοκερασιάς καθώς και τη μοριακή γενετική ανάλυση φυσικών πληθυσμών, με ευρύτερο σκοπό την παραγωγή ξύλου και καρπών και την προστασία της γενετικής ποι-

κιλότητας του είδους στην Ελλάδα. Το υπάρχον επιλεγμένο γενετικό υλικό ήδη είναι διαθέσιμο στα φυτώρια των ερευνητικών κέντρων και στα δασικά φυτώρια. Στο πλαίσιο των εναλλακτικών καλλιεργειών για ενίσχυση της αγροτικής οικονομίας, η καλλιέργεια του είδους για πολλαπλούς σκοπούς (ξύλο, βιολογικά προϊόντα, καρποί, αγροδασοπονία, βιοποικιλότητα) συνιστάται με όλα τα θετικά που αναφέρθηκαν. Είναι όμως ένας τομέας που θα πρέπει να προσεχθεί και να οργανωθεί, καθώς όλα τα δεδομένα δείχνουν ότι υπάρχει μέλλον και προοπτική.

Αξία ως δασικό είδος

Η αγριοκερασιά είναι ένα από τα πολυτιμότερα ευγενή πλατύφυλλα. Χρησιμοποιείται εκτενώς στην Ευρώπη για την αναδάσωση αγροτικής γης και έχει επίσης αξία για χώρους αναψυχής, άγριας ζωής και χρήση στην αστική δασοπονία. Πολλές ευρωπαϊκές χώρες έχουν προγράμματα διατήρησης γενετικού υλικού και/ή πολλαπλασιασμού της αγριοκερασιάς.

Αξίζει να μελετηθεί και στη χώρα μας η χρήση της ως δένδρου αναδάσωσης των κατεστραμμένων από πυρκαγιές δασών μας ή αποκατάστασης των έντονα ξυλευόμενων και απογυμνωμένων περιοχών, όπου οι εδαφοκλιματικές συνθήκες το επιτρέπουν.

Η αγριοκερασιά έχει πολλά πλεονεκτήματα ως δασικό είδος, όπως απαίτηση ελάχιστων έως μηδαμινών καλλιεργητικών φροντίδων, προσαρμοστικότητα σε διάφορα εδαφοκλιματικά περιβάλλοντα, χρησιμοποίηση του ξύλου της για εμπορικούς σκοπούς, σχετικά εύκολη αναγέννηση, αναβλάστηση, εποίκηση, επέκταση και διασπορά, ενδιαίτημα και χώρος επιβίωσης της άγριας πανίδας, επέκτασή της σε μεγάλα υψόμετρα και παροχή όλων των πλεονεκτημάτων των δασοκαλυμμένων περιοχών, όπως και τα άλλα δασικά είδη. Οι εκτάσεις με αγριοκερασιά ενδείκνυνται για λόγους αναψυχής και αισθητικής, αγροδασοπονίας (συνδυασμός παραγωγής ξύλου και γεωργικών/κτηνοτροφικών προϊόντων) και ενίσχυσης της βιοποικιλότητας.

Το μοναδικό σημείο που πρέπει να προσεχθεί στη βιολογία της αγριοκερασιάς, είναι ότι παραγκωνίζεται εύκολα από άλλα δασικά είδη, που είναι ανταγωνιστές της (π.χ. οξιά, δρυς), με αποτέλεσμα να χάνεται η αμιγής σύνθεσή της. Γι' αυτό προτείνεται σε αναδασώσεις υποβαθμισμένων ή εκχερσωμένων από την έντονη υλοτομία δασικών περιοχών και κυρίως σε περιοχές που προϋπήρχαν δάση φυλλοβόλων δένδρων (δρυς, οξιά, μικτά φυλλοβόλα).

Επίλογος

Τα προαναφερθέντα πλεονεκτήματα άμεσου ή έμμεσου οικονομικού ενδιαφέροντος, θα πρέπει να μελετηθούν οργανωμένα, κατ' αρχάς από τους αρμόδιους κρατικούς φορείς (ΥΠΑΑΤ, Γενική Διεύθυνση Αγροτικής Έρευνας του ΕΛΓΟ - ΔΗΜΗΤΡΑ, Πανεπιστήμια-ΤΕΙ) και σε δεύ-

τερο λόγο, από πρωτοπόρους, ανήσυχους ιδιώτες (Υλοτομικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις, ιδιώτες γεωργούς, βιοκαλλιεργητές, άλλους επαγγελματίες, βιομηχανίες/βιοτεχνίες ξύλου).

Βέβαια, η παρούσα οικονομική συγκυρία πιθανόν αποθαρρύνει τη θέσπιση από το κράτος κινήτρων αξιοποίησης ή τη χρηματοδότηση ερευνητικών προγραμμάτων, αλλά δεν εμποδίζει τους ιδιώτες, αγρότες ή μη, να ασχοληθούν με την οργανωμένη καλλιέργεια της αγριοκερασιάς ή και σε συνδυασμό με άλλες πολύτιμες δενδρώδεις καλλιεργειές ευγενών πλατύφυλλων (π.χ. καστανιά, καρυδιά, μηλιά, κορομηλιά, φουντουκιά, φλαμουριά, φράξος, σφένδαμος, σορβιά) είτε σε γεωργική είτε σε δασική μορφή, προς εκμετάλλευση των πλεονεκτημάτων που προσφέρει.

Βασικό πλεονέκτημα σ' αυτή την προσπάθεια είναι η γνώση του αντικειμένου της καλλιέργειας της αγριοκερασιάς, που την κατέχει ο λαός μας από παλιά, καθώς και η νέα, εφαρμοζόμενη τεχνογνωσία (γενετική βελτίωση, τεχνολογία σπόρου, ιστοκαλλιέργεια, μοριακή γενετική, βιοτεχνολογία) που αναπτύσσεται στην Ευρώπη και στη χώρα μας και βοηθά στον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη του τομέα που συνοπτικά περιγράφηκε.

Πληροφορίες:

Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών, 57006 Βασιλικά Θεσσαλονίκης
τηλ.: 2310 461637 (229), e-mail: kspanos@fri.gr

Ινστιτούτο Φυλλοβόλων Δέντρων Νάουσας, Σ.Σ. Νάουσας 38, 59200 Νάουσα τηλ.: 23320 43343,
e-mail: nagrefpi@otenet.gr